

חוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), תשל"ט-1979 *

1. חוק זה לא יחול אלא בתקופה שקיים במדינה מצב של חירום בתוקף אכרזה לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948.¹

תחולה

2. (א) היה לשר הבטחון יטוד סביר להניח שטעמי בטחון המדינה או בטחון הציבור מחייבים שאדם פלוגי יחזק במעצר, רשאי הוא, בצו בחתימת ידו, להורות על מעצרו של האדם לתקופה שתצויין בצו ושלא תעלה על ששה חדשים.

צו מעצר

(ב) היה לשר הבטחון יטוד סביר להניח, ערב פקיעת תקפו של צו לפי סעיף קטן (א) (להלן - צו המעצר המקורי), שטעמי בטחון המדינה או בטחון הציבור עדיין מחייבים את החזקתו של העציר במעצר, רשאי הוא, בצו בחתימת ידו, להורות מפעם לפעם על הארכת תקפו של צו המעצר המקורי לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים, ודין צו ההארכה לכל דבר כדין צו המעצר המקורי.

(ג) היה לראש המטה הכללי יטוד סביר להניח שקיימים התנאים שבהם רשאי שר הבטחון לצוות על מעצרו של אדם לפי סעיף קטן (א), רשאי הוא, בצו בחתימת ידו, להורות על מעצרו של אותו אדם, לתקופה שלא תעלה על 48 שעות ולא תהא ניתנת להארכה על ידי צו של ראש המטה הכללי.

(ד) צו לפי סעיף זה יכול שיינתן שלא במעמד האדם שעל מעצרו הוא חל.

3. צו מעצר לפי חוק זה יבוצע על ידי שוטר או חייל כמשמעותו בסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955,² וישמש אסמכתה לחבישתו של העציר במקום מעצר שנקבע בצו המעצר או בצו מאוחר יותר, בתנאים שקבע שר המשפטים בתקנות בהתייעצות עם שר הפנים ובאישור ועדה משותפת של ועדת החוקה חוק ומשפט ושל ועדת החוץ והבטחון של הכנסת; בתקנות כאמור ניתן לקבוע בין השאר הוראות בדבר משמעת העצירים במקומות המעצר.

ביצוע

4. (א) בעצר אדם על פי צו שר הבטחון לפי חוק זה, יובא תוך 48 שעות ממעצרו, ואם היה בתכוף לפני כן במעצר על פי צו ראש המטה הכללי - תוך 48 שעות ממעצרו לפי צו ראש המטה הכללי לפני נשיא בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו בעצר, והנשיא רשאי לאשר את צו המעצר, לבטלו או לקצר את תקופת המעצר שבו; לא הובא העציר לפני הנשיא ולא החל בדיון לפניו תוך 48 השעות כאמור, ישוחרר העציר, זולת אם קיימת עילה אחרת למעצרו לפי כל דין.

ביקורת שיפוטית על צו המעצר

(ב) לא יובאו במנין 48 השעות האמורות ימי מנוחה כמשמעותם בפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948, הנהוגים לגבי נשיא בית המשפט המחוזי.

(ג) נשיא בית המשפט המחוזי יבטל את צו המעצר אם הוכח לו שהטעמים שבגללם ניתן לא היו טעמים ענייניים של בטחון המדינה או של בטחון הציבור או שניתן שלא בתום לב או מתוך שיקולים שלא לענין.

* נחקל בכנסת ביום ו' באדר תשל"ט (5 במרס 1979); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1360, תשל"ח, עמ' 294.
1 ע"ר תש"ח, תוס' א', עמ' 1.
2 ס"ח תשט"ו, עמ' 171.

5. אושר צו מעצור לפי חוק זה בשינוי או בלי שינוי, ידון בשיא בית המשפט המחוזי מחדש בענין המעצור לא יאוחר משלושה חדשים אחרי אישור המעצור לפי סעיף 4 או אחרי מתן החלטה לפי סעיף זה או תוך תקופה קצרה יותר שקבע הנשיא בהחלטתו, כל עוד לא שוחרר העציר; לא החל הדיון לפני הנשיא תוך התקופה האמורה, ישוחרר העציר, זולת אם קיימת עילה אחרת למעצרו לפי כל דין.
6. (א) בהליכים לפי סעיפים 4 ו-5 מותר לסטות מדיני הראיות, אם נשיא בית המשפט המחוזי משוכנע שהדבר יועיל לגילוי האמת ולעשיית משפט צדק.
(ב) כל אימת שיוחלט לסטות מדיני הראיות, יירשמו הטעמים שהגיעו למתן ההחלטה.
(ג) בהליכים לפי סעיפים 4 ו-5 רשאי נשיא בית המשפט המחוזי לקבל ראייה אף שלא בנוכחות העציר או בא-כוחו או בלי לגלותה להם אם, אחרי שעיין בראייה או שמע טענות, אף שלא בנוכחות העציר ובא כוחו, שוכנע שגילוי הראייה לעציר או לבא כוחו עלול לפגוע בבטחון המדינה או בבטחון הציבור; הוראה זו אינה גורעת מכל זכות שלא למסור ראייה לפי פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדיש], תשל"א-1971.³
7. (א) החלטת נשיא בית המשפט המחוזי לאשר צו מעצור, בשינויים או בלי שינויים, לבטלו או לשנותו, וכן החלטתו לפי סעיף 5, ניתנת לערעור לפני בית המשפט העליון, שידון בערעור בשופט יחיד; לבית המשפט העליון יהיו כל הסמכויות שהוענקו לנשיא בית המשפט המחוזי לפי חוק זה.
(ב) הערעור לא יעכב את ביצוע הצו, אלא אם נשיא בית המשפט המחוזי או נשיא בית המשפט העליון החליט אחרת.
8. (א) בכפוף לאמור בסעיף 6 (ג) רשאי עציר להיות נוכח בכל דיון לפי סעיפים 4, 5 ו-7.
(ב) שר המשפטים רשאי בצו להגביל את זכות הייצוג בהליכים לפי חוק זה למי שאושר לשמש סניגור צבאי בבתי הדין הצבאיים באישור בלתי מסוייג כאמור בסעיף 318 (ג) לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955.
9. הדיון בהליכים לפי חוק זה יתקיים בדלתיים סגורות.
10. נבצר מסיבה כלשהי מנשיא בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו בעצור העציר, למלא תפקידיו לפי חוק זה, יבוא במקומו הנשיא התורן, ואם נבצר אף מהנשיא התורן למלא תפקידים אלה, יבוא במקומו הנשיא של בית משפט מחוזי אחר.
11. סמכויות שר הבטחון לפי חוק זה אינן ניתנות לאצילה.
12. תקנות 85 (י) ו-111 עד 112 ב לתקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 4 — בטלות.
13. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להחקין תקנות לביצועו, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט — תקנות הקובעות את סדרי הדין בהליכים לפי חוק זה ואת המועד להגשת ערעור ולעשיית פעולה אחרת לפי חוק זה.

עיון תקופתי מחדש

סטיה מדיני הראיות

ערעור

נוכחות העציר וייצוג

דלתיים סגורות

נשיא בית המשפט המחוזי

איסור אצילה

ביטול

ביצוע ותקנות

3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.
4 ע"ר 1945, חוט' 2, עמ' 855.

14. (א) כל עוד לא הותקנו תקנות לפי סעיף 3, יחולו על המעצר במקומות המעצר כאמור באותו סעיף הצווים וההוראות שניתנו על פי תקנה 111 (6) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, והם בחוקף בתכופף לפני תחילתו של חוק זה; אולם עצירים לפי חוק זה יופרדו בכל מקרה מאסירים שפוטים ומעצירים הממתינים למשפטם.

(ב) מי שהיה עציר בתכופף לפני תחילתו של חוק זה מכוח תקנה 111 האמורה, רואים אותו כאילו בעצר על פי חוק זה ביום תחילתו, לתקופה של ששה חדשים או לתקופה שתסתיים במועד שנקבע בצו שלפיו בעצר, הכל לפי המוקדם, וכאילו נשיא בית המשפט המחוזי אישר את המעצר.

15. תחילתו של חוק זה ביום ה-90 לאחר פרסומו ברשומות.

שמואל תמיר
שר המשפטים

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה

חוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים) (תיקון), תש"ם-1980 *

1. בסעיף 4 לחוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), תשל"ט-1979 (להלן - החוק) תיקון סעיף 4 העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "נשיא בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נעצר" יבוא "נשיא בית משפט מחוזי";

(2) בסופו יבוא:

"(ד) סעיף זה אינו גורע מסמכותו של שר הבטחון לבטל צו מעצר שנתן לפי חוק זה, בין לפני אישורו לפי סעיף זה ובין לאחריו."

2. בסעיף 8 לחוק העיקרי, במקום "סניגור צבאי" יבוא "סניגור". תיקון סעיף 8

3. במקום סעיף 10 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 10

10. נבצר מסיבה כלשהי מנשיא בית משפט מחוזי למלא תפקידו לפי חוק זה, יבוא במקומו נשיא תורן של אותו בית משפט. "נשיא תורן במקום נשיא

ש מ ו א ל ת מ י ר
שר המשפטים

מ נ צ ח מ ב ג י ן
ראש הממשלה

י צ ח ק נ כ ו ן
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום י"ט בסיון תש"ם (3 ביוני 1980); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1425, תש"ם, עמ' 64.

1 ס"ח תשל"ט, עמ' 76.